

faaet den Lov, skulde Andelsbanken have iagttaget saa skrappe Regler med Hensyn til Udlaan, Kassebeholdning, Størrelsen af de enkelte Engagementer i Forhold til Bankens Balance, at det vilde have været næsten umuligt for denne Bank at køre i Grøften. Dette er kun muligt, naar man tillader Bankerne at manøvrere med og benytte deres Pengemidler, som de selv vil, næsten uden Begrænsning. Ja, jeg ser, at det ærede Medlem Hr. Kragh ler, men dette er i Virkeligheden et meget alvorligt Spørgsmaal. Nu er det tredje eller fjerde Gang, en Storbank krakker her i Landet, hvorved Sparerne taber Hundreder og atter Hundreder af Millioner. Det maa jo fuldstændig rokke ethvert Menneskes Tillid til, at man kan betro Bankerne Penge. Jeg vil haabe, at det Parti, som det ærede Medlem tilhører, til Vinter vil vise lidt mere Forstaaelse end før med Hensyn til Spørgsmaalet om en Revision af Bankloven, og at vi da maa faa en ny Banklov, som giver ganske bestemte Regler vedrørende Kassebeholdning, Udlaan til enkelte Firmaer eller enkelte Personer, Anbringelse af Penge i Ejendomme, Opkøb af Aktier, Spekulation o. s. v., og at det samtidig saa kraftigt som vel muligt bliver paalagt Bankinspektøren, at disse Regler skal overholdes til det yderste.

Der er nu Bestræbelser fremme Landet over for at genrejse Andelsbanken. Jeg har ikke nogen Mening om, hvorvidt dette kan lykkes, og jeg maa sige som min bedste Overbevisning, at det er i meget høj Grad tvivlsomt, om det vil være en Lykke eller en Ulykke for Andelsbevægelsen, at Banken genrejses. Jeg mener, at hele denne Kamp staar mere om et Navn og om en Idé end om en virkelig Værdi. Der er ikke nogen virkelig Værdi bagved det, man vil genrejse i Øjeblikket. Jeg er fuldstændig uenig med det ærede Medlem Hr. N. P. Jensen, der holdt en efter min Formening for en Mand i hans Stilling og Alder letsindig Tale i Aarhus, naar han mente, at det var haabløst at oprette en ny Bank. Jeg tror, at med den Stemning, den Begejstring, som Andelsmændene har vist for denne Sag, var det maaske det allerbedste, om de kunde skaffe Penge og oprette en ny Bank, og efter min ringe Mening var det maaske det heldigste, om dette kunde ske i Forstaaelse med Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Fællesforeningen er jo heldigvis et meget velhavende, velfunderet og forsigtigt ledet Foretagende, og det har allerede en betydelig indskudt Kapital paa op imod 11 Mill. Kr. Jeg mener, at

uden Fællesforeningen er det overhovedet umuligt at skabe en virkelig Andelsbank her i Landet, fordi Fællesforeningen er saa mægtig og omfatter det ganske Land. Hvis man i Forbindelse med Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger kunde oprette paa Andelsbevægelsens Grund et Pengeinstitut, som paatog sig at finansiere Andelsselskaberne her i Landet og lod disse risikable, private, og jeg kan godt sige baade Landmændene og Sparerne uvedkommende Foretagender ligge, saa vilde det jo sikkert være at skabe en Bank og et Pengeinstitut paa en meget uheldig Maade.

Men hvorledes det nu end gaar eller ikke, vil jeg gerne sige her til de Herrer, som nu arbejder for Genrejsningen, at nu maa de endelig se at komme til Klarhed over, om det skal være, eller det ikke skal være, for det er ganske uforsvarligt baade overfor Andelsideen, men i Særdeleshed overfor Sparerne i Andelsbanken at fortsætte paa den Maade, man har gjort.

Fra den første Dag, Likvidationskomiteen blev nedsat, har vi modtaget Anmodning paa Anmodning om ikke at foretage noget, for nu skulde man have Tid til at holde Generalforsamlinger, og man skulde have Tid til at henvende sig til Indskyderne og have Tid til at henvende sig om ny Aktietegning o. s. v., o. s. v., og imidlertid er der nu gaaet omtrent, saa vidt jeg husker, 2 Maaneder. Ærede Medlemmer vil forstaa, at en Bank er ikke saadan en Maskine, som man kan standse og sætte i Bevægelse igen næste Dag og saa faa den til at arbejde lige godt; nej, Resultatet har været det, at alle de gode Forretninger, som denne Bank havde, i de to Maaneder har maattet søge andre Banker, erhverve sig andre Forbindelser; de er forsvundet; men de daarlige er selvfølgelig blevet tilbage alle sammen; dem er der ingen, der tager paa sig, de bliver der alle sammen, og det medfører til syvende og sidst Tab for Indskyderne.

Da Banken standsede, havde den over hele Landet en Række aldeles udmærkede Filialer, hvoraf de fleste gav betydeligt Overskud. Disse Filialer er i Løbet af de 2 Maaneder i større eller mindre Grad faldet sammen. Der har været mange Henvendelser til os, om man ikke vilde afstaa disse Filialer, dels til Egnens Befolkning, men ogsaa til andre, som var interesserede; men vi har stadig væk maattet holde det hen, fordi Genrejsningsbestræbelserne skulde fortsættes. Jeg siger, hvis det varer ret længe, er Filialerne ikke en Døjt værd, og